

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

DECIZIE

cu privire la admiterea recursului

în cauza civilă

Ruslan Bîzga împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient
accesoriu Procuratura Generală a Republicii Moldova

(încasarea prejudiciului)

împotriva deciziei din 5 februarie 2025 a Curții de Apel Centru,

Dosarul nr. 2ra-519/25

NR. PIGD 2-23142004-01-2ra-29072025

Stabilirea eronată de către instanțele ierarhic inferioare a cuantumului prejudiciului moral, încasat în temeiul Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor de judecată.

Judecătoria Chișinău, sediul Centru - jud. E. Culinca
Curtea de Apel Centru - jud. A. Panov, D. Corlăteanu, L. Bagrin

14 ianuarie 2026

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Diana Stănilă, *Președinte*,
Oxana Parfeni,
Gheorghe Stratulat, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 4 octombrie 2023, Ruslan Bîzga a depus o cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Procuratura Generală a Republicii Moldova privind încasarea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor de judecată.

2. În argumentarea acțiunii, reclamantul a indicat că, în perioada 23 decembrie 2019 – 15 septembrie 2022, a fost supus în mod ilegal urmăririi penale sub acuzația comiterii infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, în cadrul unor cauze penale inițiate și ulterior conexe.

3. A susținut că, la 23 decembrie 2019, a fost reținut, percheziționat corporal, percheziționat la domiciliu și în automobil, pus sub învinuire și supus aplicării măsurilor preventive de arest preventiv și, ulterior, de arest la domiciliu, în baza încheierilor Judecătorei Chișinău, sediul Ciocana, detenția fiind executată în condiții inumane și degradante.

4. Prin ordonanța procurorului din 15 septembrie 2022, a fost scos de sub urmărire penală pe motivul inexistenței faptei, fiindu-i restituite bunurile ridicate în cadrul perchezițiilor.

5. A susținut că urmărirea penală desfășurată pe durata a 997 de zile, aplicarea măsurilor preventive, efectuarea perchezițiilor și menținerea nejustificată a calității procesuale de învinuit i-au cauzat un prejudiciu material și moral considerabil, afectându-i reputația, viața profesională și familială, inclusiv prin trauma psihică produsă copilului minor, invocând încălcarea art. 3 din CEDO și a legislației naționale privind repararea prejudiciului cauzat prin acțiuni ilicite și solicitând încasarea despăgubirilor corespunzătoare din contul Ministerului Justiției.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

6. Prin [hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Centru, din 18 aprilie 2024](#), acțiunea a fost admisă parțial, fiind încasată din bugetul de stat, prin intermediul

Ministerului Justiției al Republicii Moldova, în beneficiul lui Ruslan Bîzga, suma de 100 000 lei cu titlu de prejudiciu moral și suma de 10 000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, în total 110 000 lei, iar în rest pretențiile au fost respinse ca neîntemeiate.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

7. La 18 aprilie 2024, Ruslan Bîzga, reprezentat de avocatul Denis Terioșchin, a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 18 aprilie 2024, iar la 30 octombrie 2024 a depus apelul motivat, solicitând casarea hotărârii atacate în partea ce vizează respingerea pretențiilor și pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

8. La 17 mai 2024, Ministerul Justiției al Republicii Moldova a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 18 aprilie 2024, iar la 7 noiembrie 2024 a depus apelul motivat, prin care a solicitat casarea integrală a hotărârii atacate și pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunea înaintată de Ruslan Bîzga să fie respinsă.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

9. Prin [decizia Curții de Apel Centru din 5 februarie 2025](#), au fost respinse, ca lipsite de temei, apelurile declarate de Ruslan Bîzga, reprezentat de avocatul Denis Terioșchin, și de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, fiind menținută hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 18 aprilie 2024.

10. În motivarea deciziei, instanța de apel a reținut că, din materialele cauzei, rezulta inițierea urmăririi penale la 24 august 2017 (cauza nr. 2017790130) și la 12 septembrie 2019 (cauza nr. 2019790151), ambele pe faptul pretinsei comiterii a infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, prin ordonanța procurorului din 26 decembrie 2019 s-a dispus conexarea cauzelor penale într-o singură cauză.

11. S-a constatat că, prin ordonanțele din 27 noiembrie 2019, au fost autorizate perchezițiile la domiciliul și în automobilul reclamantului, iar la 23 decembrie 2019 acesta a fost reținut, pus sub învinuire și supus perchezițiilor, cu ridicarea unor bunuri. Ulterior, prin încheierile Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, din 24 decembrie 2019 și 14 ianuarie 2020, a fost aplicată și prelungită măsura arestului preventiv, iar prin încheierea din 31 ianuarie 2020 a fost dispus arestul la domiciliu până la 7 martie 2020.

12. Instanța de apel a mai reținut că, prin ordonanța din 15 septembrie 2022, Ruslan Bîzga a fost scos de sub urmărire penală pe motivul lipsei elementelor infracțiunii, fapt ce a generat dreptul la repararea prejudiciului în temeiul Legii nr.

1545/1998 și al art. 2007, 2036 și 2037 Cod civil, fiind întrunite condițiile de reabilitare.

13. Prin raportare la criteriile legale de apreciere a prejudiciului moral și la principiile compensării echitabile și rezonabile, instanța de apel a apreciat că instanța de fond a stabilit întemeiat cuantumul compensației de 100 000 lei cu titlu de prejudiciu moral, iar pretențiile în cuantum mai mare au fost corect considerate exagerate. De asemenea, instanța de apel a constatat că suma de 10 000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică a fost reală, necesară și rezonabilă, fiind confirmată prin actele de plată depuse.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

14. La 29 iulie 2025, Ministerul Justiției al Republicii Moldova a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Centru din 5 februarie 2025, solicitând casarea integrală a acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

15. În motivarea recursului, întemeiat pe art. 432 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură civilă, a invocat că hotărârile instanțelor inferioare s-au bazat pe o apreciere vădit nerezonabilă a probelor, fără a argumenta pertinenta acordării compensației și justificarea cuantumului prejudiciului moral.

16. A susținut că aplicarea Legii nr. 1545/1998 presupune întrunirea cumulativă a condițiilor prevăzute de art. 3 și art. 6 ale acesteia, iar în speță ar lipsi acte care să constate expres ilegalitatea măsurilor și acțiunilor procesual-penale, inclusiv în procedura prevăzută de art. 218 sau art. 313 din Codul de procedură penală, iar recunoașterea persoanei ca bănuit/învinuit nu echivalează cu „tragerea ilegală la răspundere penală” în sensul Legii nr. 1545/1998 și că suma de 100 000 lei ar fi nejustificată, iar prejudiciul moral nu ar fi fost probat în concret, cu încălcarea sarcinii probei.

17. În susținerea poziției, recurentul a invocat jurisprudența națională și exemple din practica instanțelor, precum și hotărâri CEDO relevante privind principiile de evaluare a despăgubirilor.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

18. Art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă:

„(1) Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.”

19. Art. 431 alin. (1) – (4) din Codul de procedură civilă:

„(1) Examinarea recursului împotriva deciziilor instanțelor de apel ține de competența Curții Supreme de Justiție. (2) Asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători. (3) Recursul considerat admisibil se examinează într-un complet

din 3, 5 sau 9 judecători ai Curții Supreme de Justiție. (4) Judecătorii care au examinat admisibilitatea recursului pot participa și la examinarea recursului în cauză.”

20. Art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă:

„(1) Recursul este admis dacă:

a) interpretarea legii din hotărârea contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție.”

21. Art. 440 alin. (3) din Codul de procedură civilă:

„(3) Dacă este considerat admisibil, completul examinează recursul în fond.”

22. Art. 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă:

„(1) Judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs, legalitatea hotărârii contestate prin prisma temeiurilor prevăzute la art. 432. Instanța invocă, din oficiu, neatragera în proces a persoanelor ale căror drepturi sunt lezate prin hotărâre.”

23. Art. 445 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură civilă:

„(1) Instanța, după ce judecă recursul, este în drept: e) să admită recursul și să modifice decizia instanței de apel și/sau hotărârea primei instanțe.”

24. Art. 2 alin. (1) din Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr. 1545 din 25 februarie 1998:

„(2) Acțiunile ilicite sunt acțiuni sau inacțiuni ale organului împuternicit să examineze cazurile cu privire la contravenții, ale organului de urmărire penală sau ale instanței de judecată, care exclud vinovăția acestora, al căror caracter ilegal se manifestă prin încălcarea principiului general, potrivit căruia nici o persoană nevinovată nu poate fi trasă la răspundere și nu poate fi judecată, (erori) ori fapte ale persoanelor cu funcție de răspundere din organul de urmărire penală sau din instanța de judecată, manifestate prin încălcarea intenționată a normelor procedurale și materiale în timpul procedurii penale sau contravenționale (infrațiuni).”

25. Art. 3 alin. (1) lit. a), c) din Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr. 1545 din 25 februarie 1998:

„(1) În conformitate cu prevederile prezentei legi, este reparabil prejudiciul material și moral cauzat persoanei fizice sau juridice în urma:

a) reținerii ilegale, aplicării ilegale a măsurilor preventive sub formă de arest, de declarație de a nu părăsi localitatea sau țara, tragerii ilegale la răspundere penală;

c) efectuării ilegale, în cazul urmăririi penale ori judecării cauzei penale, a percheziției, ridicării, punerii ilegale sub sechestru a averii, eliberării sau suspendării ilegale din lucru (funcție), precum și în urma altor acțiuni de procedură care limitează drepturile persoanelor fizice sau juridice.”

26. Art. 6 lit. b) din Legea nr. 1545 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr. 1545 din 25 februarie 1998:

„Dreptul la repararea prejudiciului, în mărimea și modul stabilite de prezenta lege, apare în cazul:

b) scoaterii persoanei de sub urmărire penală sau încetării urmăririi penale pe temeiuri de reabilitare.”

27. Art. 11 alin. (1)-(3) din Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr. 1545 din 25 februarie 1998:

„(1) Mărimea compensației pentru repararea prejudiciului moral se stabilește de instanța de judecată în modul prevăzut de prezenta lege. Mărimea concretă a compensației se determină luându-se în considerare:

a) gravitatea infracțiunii de a cărei săvârșire a fost învinuită persoana respectivă;

b) caracterul și gravitatea încălcărilor procesuale comise la urmărirea penală și la examinarea cauzei penale în instanța de judecată;

c) rezonanța pe care a avut-o în societate informația despre învinuirea persoanei;

d) durata urmăririi penale, precum și durata examinării cauzei penale în instanța de judecată; e) natura dreptului personal lezat și locul lui în sistemul de valori al persoanei;

f) suferințele fizice, caracterul și gradul suferințelor psihice;

g) măsura în care compensația bănească poate atenua suferințele fizice și psihice cauzate;

h) durata aflării nelegitime a persoanei în detenție.

(2) Instanța de judecată va determina mărimea compensației și în baza criteriilor specificate la art. 219 alin. (4) din Codul de procedură penală.

(3) În toate cazurile, instanța de judecată se va baza pe principiile compensării rezonabile și echitabile a prejudiciului moral.”

28. Art. 2007 alin. (1) lit. a) din Codul civil:

„(1) Prejudiciul cauzat persoanei prin acțiunile organelor de urmărire penală, ale procuraturii sau ale instanțelor de judecată se repară de către stat integral, indiferent de vinovăția persoanei responsabile, în următoarele cazuri:

a) condamnare ilegală, tragere ilegală la răspundere penală, aplicare ilegală a măsurii preventive sub forma arestului preventiv sau sub forma declarației scrise de a nu părăsi localitatea.”

29. Art. 2037 alin. (1)-(3) din Codul civil:

„(1) Mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăție a autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacție echitabilă persoanei vătămate.

(2) Caracterul și gravitatea prejudiciului moral le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, restrângerea posibilităților de viață familială și socială, precum și statutul social al persoanei vătămate.

(3) La determinarea despăgubirii, instanța de judecată va tinde să acorde o despăgubire care, pe de o parte, are o mărime comparabilă cu cea acordată în mod obișnuit în împrejurări similare și, pe de altă parte, ia în cont particularitățile cazului.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

30. Referitor la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată reține că dispozitivul deciziei Curții de Apel Centru a fost pronunțat în ședință publică la data de 5 februarie 2025, iar decizia motivată a fost expediată participanților la proces prin poșta electronică la data de 30 mai 2025 (f.d. 159). Prin urmare, recursul declarat de Ministerul Justiției la 29 iulie 2025 a fost depus în termen legal (a se vedea pct. 18).

31. Completul de judecată, examinând recursul declarat de Ministerul Justiției împotriva deciziei instanței de apel, reține că obiectul recursului îl constituie verificarea legalității și proporționalității cuantumului despăgubirii pentru prejudiciul moral stabilit în temeiul Legii nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998, prin raportare la criteriile legale incidente și la principiul echității.

32. Analiza materialelor cauzei relevă că instanța de apel a identificat corect cadrul juridic aplicabil și natura drepturilor încălcate, însă nu a respectat pe deplin criteriile legale de cuantificare a prejudiciului moral. Prin urmare, se impune diminuarea sumei acordate, astfel încât aceasta să reflecte în mod echitabil gravitatea prejudiciului suferit.

33. Din actele cauzei rezultă că urmărirea penală a fost inițiată la 24 august 2017 (cauza nr. 2017790130) și la 12 septembrie 2019 (cauza nr. 2019790151), ambele pentru infracțiunea prevăzută de art. 190 alin. (5) Cod penal, fiind ulterior conexe într-o singură cauză prin ordonanța din 26 decembrie 2019. Prin ordonanța din 27 noiembrie 2019 au fost autorizate perchezițiile la domiciliul și în automobilul reclamantului, iar la 23 decembrie 2019 acesta a fost reținut și pus sub învinuire. Reclamantul a fost deținut în izolator până la 6 februarie 2020, ulterior fiind plasat în arest la domiciliu până la 7 martie 2020. Prin ordonanța din 15 septembrie 2022, Ruslan Bîzga a fost scos de sub urmărire penală pe motivul lipsei elementelor infracțiunii.

34. Aceste circumstanțe au justificat concluzia instanței de apel potrivit căreia Ruslan Bîzga întrunește condițiile legale pentru acordarea despăgubirilor în temeiul Legii nr. 1545/1998, care recunoaște orice teme de reabilitare, inclusiv scoaterea persoanei de sub urmărire penală, ca bază pentru repararea prejudiciului.

35. Coroborând prevederile legale aplicabile cu circumstanțele de fapt ale cauzei, instanțele inferioare au constatat existența unui prejudiciu moral cauzat reclamantului. Potrivit art. 11 din Legea nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998, mărimea compensației se stabilește în baza criteriilor legale, unul dintre principiile directoare fiind echitatea, care presupune acordarea unei despăgubiri juste și rezonabile.

36. Curtea constată că instanța de apel a reținut corect existența prejudiciului moral, însă cuantumul de 100 000 lei stabilit cu acest titlu apare ca fiind excesiv în raport cu gravitatea și natura suferințelor constatate.

37. Completul de judecată reține că, în perioada 26 decembrie 2019 – 15 septembrie 2022, Ruslan Bîzga a avut calitatea de bănuit și ulterior învinuit în cauza penală, fiind supus unor măsuri de constrângere, inclusiv reținerii, arestului preventiv și arestului la domiciliu, urmărirea penală desfășurându-se pe o durată totală de aproximativ 2 ani și 8 luni.

38. Raportând prevederile legale incidente la particularitățile speței, Completul de judecată reține că, la stabilirea cuantumului despăgubirilor, urmează a fi avute în vedere consecințele sociale suportate de reclamant, precum și durata încălcării drepturilor sale.

39. Completul de judecată constată că acțiunile organelor de urmărire penală și ale procuraturii, materializate prin punerea sub învinuire și aplicarea măsurilor de constrângere - reținerea, arestul preventiv și arestul la domiciliu - au avut un impact semnificativ asupra vieții sociale a reclamantului, generând suferințe morale și afectându-i demnitatea și onoarea. Deși aceste acțiuni au cauzat un prejudiciu moral, circumstanțele concrete ale cauzei nu justifică în întregime cuantumul despăgubirii stabilite de instanța de apel.

40. Având în vedere că reclamantul a fost învinuit de comiterea unei infracțiuni deosebit de grave, că i-au fost aplicate măsuri preventive sub formă de arest preventiv și arest la domiciliu pe o durată totală de 75 de zile, că urmărirea penală s-a desfășurat pe parcursul a aproximativ 2 ani și 8 luni și că acesta a suportat suferințe morale, dar ținând cont, totodată, de principiile reparării echitabile și rezonabile a prejudiciului, Completul de judecată constată că suma de 100 000 lei acordată cu titlu de prejudiciu moral apare ca fiind excesivă.

41. Completul de judecată apreciază că suma de 80 000 lei constituie o compensație rezonabilă, reflectând o evaluare justă a prejudiciului moral, corespunzătoare gravității și naturii suferințelor psihice suportate de reclamant. Acordarea daunelor morale are un caracter exclusiv compensatoriu, și nu punitiv.

42. Prin urmare, decizia instanței de apel urmează a fi modificată prin micșorarea cuantumului despăgubirii morale la suma de 80 000 lei, sumă suficientă

pentru a atenua suferințele cauzate reclamantului și care este echitabilă și rezonabilă, în concordanță cu criteriile stabilite în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului.

43. Totodată, cuantumul de 80 000 lei este în concordanță cu practica Curții Supreme de Justiție în cauze similare soluționate în temeiul Legii nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998 (*decizia nr: [2ra-196/25](#); decizia nr: [2ra-229/25](#)*).

44. Ținând cont de cele expuse, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție admite recursul declarat de Ministerul Justiției, modifică decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe în partea ce ține de cuantumul despăgubirii pentru prejudiciul moral, diminuând suma de la 100 000 (una sută mii) lei la 80 000 (optzeci) lei, iar în rest menține decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe.

45. În conformitate cu art. 442, art. 444, 445 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Admite recursul declarat de Ministerul Justiției.

Modifică decizia din 5 februarie 2025 a Curții de Apel Centru și hotărârea din 18 aprilie 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, adoptată în cauza civilă Ruslan Bîzga împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Procuratura Generală a Republicii Moldova privind încasarea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor de judecată, în partea ce ține de cuantumul sumei încasate cu titlu de prejudiciu moral, prin diminuarea sumei de la 100 000 (una sută mii) lei la 80 000 (optzeci mii) lei.

În rest, menține decizia din 5 februarie 2025 a Curții de Apel Centru și hotărârea din 18 aprilie 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Diana Stănilă

Judecători

Oxana Parfeni

Gheorghe Stratulat